

Пропозиції
Міністерства культури та інформаційної політики України
до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про
телебачення і радіомовлення» та деяких інших законів України щодо
створення умов для безбар'єрності та захисту прав осіб з інвалідністю»

ініційований н.д. Репіна Е.А.
реєстр. № 5735 від 06.07.2021

перше читання

1. Міністерство культури та інформаційної політики України підтримує із зауваженнями проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та деяких інших законів України щодо створення умов для безбар'єрності та захисту прав осіб з інвалідністю» (далі – законопроект).

2. Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту за останніми дослідженнями, в Україні близько 2 млн. людей мають вади слуху. Для людини слух має велику цінність. Повне або часткове порушення слуху веде до вкрай негативного відображення на можливості людини спілкуватись та отримувати необхідну їй для розвитку, в тому числі освіти, інформацію. Особливо гостро ця проблема проявляється при взаємодії та встановленню зв'язку з державою через державні органи. Важливим інструментом налагодження такого зв'язку служать державні телерадіоорганізації як джерело надання інформації для формування повноцінного життя та адаптації в суспільстві для осіб з вадами слуху, а також значною мірою допомагає таким особам підтримувати зв'язок з іншими членами суспільства та бути його повноправними членами.

Також, у пояснювальній записці наведено, що «...надання особам з вадами слуху можливостей для отримання більше інформації через державні телерадіоорганізації створить умови для того, щоб такі особи змогли бути повноправними учасниками суспільних відносин». Автор законопроекту вбачає розв'язання окресленої проблеми шляхом зобов'язання державних телерадіоорганізацій забезпечувати субтитрування та/або переклад на українську жестову мову офіційних повідомлень, передач, програм, матеріалів іншої аудіовізуальної інформації, яка розміщується в ефірі такими телерадіоорганізаціями.

Слід зазначити, що система державного телерадіомовлення складається з телеканалів «ДОМ», «UA» та парламентського телеканалу «Рада».

Привертаємо увагу до того, що телеканали «UA» та «ДОМ» мають обмежену цільову аудиторію і виконують завдання, передбачені Законом України «Про систему іномовлення України» та іншими нормативно-правовими

актами щодо інформаційної та культурної реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

Крім цього, мовлення на цих телеканалах передусім здійснюється російською мовою, що ставить під сумнів можливість перекладу аудіовізуальної інформації на українську жестову мову.

Щодо парламентського телеканалу «Рада» варто зазначити, що зазначений телеканал не має такої широкої аудиторії, як інші інформаційно-аналітичні телеканали приватних телерадіоорганізацій.

Зазначене вище свідчить, що досягнення результатів, для яких пропонується прийняти законопроект, малоімовірне.

Крім цього, законопроект не передбачає мінімального обсягу офіційних повідомлень, передач, програм, матеріалів, іншої аудіовізуальної інформації, які мають субтитруватися або перекладатися українською жестовою мовою державними телерадіоорганізаціями, оскільки запропонована редакція частини сьомої статті 13 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» ставить необґрунтований тягар для телерадіоорганізацій субтитрувати або перекладати українською жестовою мовою 100 відсотків ефіру. Поряд із цим, без попереднього аналізу фінансових і матеріально-технічних можливостей державних телерадіоорганізацій та визначення обсягу потреб для виконання ними зазначених обов'язків, недоцільно встановлювати санкцію у вигляді оголошення попередження за порушення державною телерадіоорганізацією вимог частини сьомої статті 13 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Для забезпечення єдиного підходу щодо доступності інформації з вадами слуху для осіб і уникнення свавільного тлумачення норм закону як державними телерадіоорганізаціями, так і Національної радою України з питань телебачення і радіомовлення, доцільно уповноважити Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення встановлювати технічні вимоги щодо субтитрування та перекладу українською жестовою мовою.

Автор законопроекту пропонує доповнити статтю 23 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» новою частиною, яка передбачає, що державні телерадіоорганізації забезпечують субтитрування та/або переклад на українську жестову мову офіційних повідомлень, передач, програм, матеріалів, іншої аудіовізуальної інформації, яка розміщується в ефірі такими телерадіоорганізаціями, у порядку та на умовах, визначених Законом України «Про телебачення і радіомовлення».

При цьому, частина третя статті 23 зазначеного Закону передбачає, що телерадіоорганізації (незалежно від форми власності та відомчого підпорядкування) забезпечують субтитрування або переклад на жестову мову офіційних повідомлень, кіно-, відеофільмів, передач і програм у порядку та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

З огляду на наявність у чинному Законі норми, що передбачає встановлення єдиного порядку та умов для телерадіоорганізацій всіх форм власності на рівні рішення Кабінету Міністрів України, та з метою забезпечення

рівності всіх суб'єктів інформаційної діяльності у провадженні власної діяльності, вважаємо, що порядок та умови субтитрування та перекладу на українську жестову мову мають визначатися одним державним органом.

Міністр культури та
інформаційної політики України

Олександр ТКАЧЕНКО

« 27 » серпня 2021 р.